

Viimeisen vuosikymmenen kynnyksellä

»Maailma muuttuu — vai muuttuuko se» oli aihe, josta valtion päämiehemme piti taannoin luentoa Helsingin yliopiston Porthanian täpötäydessä luentosalissa. Juuri päättyneen vuosikymmenen jäätyä historiaan voimme olla vakuuttuneita siitä, että luentoaiheen loppuosaan liittyvä epäilyksen siemen on vailla hedelmällistä maaperää. Maailma näet muuttuu, tietyiltä osin jopa nopeammin kuin monikaan on osannut aavistaa. Toivoa vain sopii, että muutokset pysyvät edes jotenkin hallinnassa.

Uuden ja samalla tämän vuosituhannen viimeisen vuosikymmenen alkaessa on maailma yhä monien muutosten edessä. Muutosten aikaan liittyy valitettavasti useita uhkatekijöitä, kuten otsonikato, kasvihuoneilmiö, aavikoituminen, saastuminen, eliölaajien kuoleminen sukupuuttoon, asevarustelu, kehitysmaiden väestönkasvu ja velkakriisi jne. Nämä YK:n ympäristön ja kehityksen maailmankomission raporttiinsa, Yhteinen tulevaisuutemme, kirjaamat uhkat eivät lupaa kovin valoisaa tulevaisuutta ihmiskunnalle, ellei ongelmiin aleta keksiä ratkaisuja jo alkaneella vuosikymmenellä.

Muutokset ja uhkakuvat olivat keskeisesti esillä myös viime syksyisillä maantieteen päivillä, joiden pitopaikkana oli vuorossa Vaasa. Liekö vaasalaisilla ollut käytössään tavallista parempia ennakkotietoja tulevasta, kun olivat osanneet valita päivien teemaksi »Eurooppa — ajassa muuttuva mannerkokonaisuus». Joka tapauksessa tämä ajankohtainen aihepiiri kokosi päiville yli sa-

tapäisen osanottajajoukon kuuntelemaan esitelmiä, keskustelemaan ja osallistumaan ryhmätyöskentelyyn. Tässä Terran numerossa esitellään kyseisten päivien antia myös niille, jotka olivat joukosta poissa.

Terran toimituksessa siirryttiin viime vuonna uuden 100-vuotistaipaleen alkaessa uuteen käytäntöön. Sen mukaan aikakauskirjan vastaavana toimittajana on kulloinenkin Suomen Maantieteellisen Seuran puheenjohtaja vuorollaan. Järjestelyn etuna voi pitää mm. sitä, että kun Seuran puheenjohtaja ja sen myötä Terran vastaava toimittaja vaihtuu vuosittain, maantieteen eri osa-alojen edustajat, jotka ovat usein eri puolilta maata, voivat — niin halutessaan — tuoda vaihtelua Terran sisältöön nostamalla esille tärkeinä pitämiään teemoja ja oman alueensa erityiskysymyksiä. Epäilemättä menettelyssä on myös haittansa. Vuoden toimikausi on liian lyhyt vähänkään mittavampien hankkeiden toteuttamiselle, ja mitään omaa tutkimuspoliittista ohjelmaa vastaavan toimittajan tuskin kannattaa ryhtyä luomaan. Uudet ideat tai käynnistetyt hankkeet eivät kuitenkaan joudu hukkaan toimittajan vaihtuessa, sillä jatkuvuutta Terrassa edustavat toimitusneuvosto ja toimitussihteeri.

Uhkakuvia leijuu myös Terran yllä. Osin juhluvoiteen liittyneen runsaan materiaalin ja sen vuoksi lykkääntyneen muun aineiston julkaisemisen takia ovat Terrat olleet viime aikoina tavanomaista tuhdimpia. Niinpä olemme eläneet yli Seuran niukkojen julkaisuvarojen. Ollaan ti-

lanteessa, jossa julkaistavaa tekstimäärää joudutaan ainakin jonkin verran supistamaan. Tämä tarkoittaa joko vähälukuisempia tai lyhyempiä artikkeleita. Viimeksi mainittu vaihtoehto tuntuu järkevemmältä. Nasevat ja ajankohtaiset artikkelit, katsaukset, keskustelupuheenvuorot

ovat edelleen tervetulleita. Ne tulevat varmimmin julkaistuksi ja luetuksikin. Sillä kuten Terran toimittaja Pentti Viitala kirjoitti 1970-luvun puolivälissä Shakespearea siteeraten, »lyhyys on viisauden sielu».

MATTI TIKKANEN